

Indenrigsministeren: (Søren Olesen): Det af venstre og det konservative folkeparti fremsatte forslag til folketingsbeslutning indeholder visse principielle synspunkter og nogle konkrete enkeltheder angående den amts- og sognekommunale beskatning.

Lad mig straks sige, at jeg ikke kan gå ind for forslaget som sådant, men der er deri berørt nogle betydningsfulde problemer, som vel er værd at drøfte.

Det principielle i forslaget er, at man ønsker en større del af udgifterne og dermed af skatteudskrivningen overført fra de lokale områder til staten. Det gælder de 72 mill. kr., man yderligere ønsker i tilskud til dækning af amtskommunernes udgifter, og de 75 mill. kr., som staten efter forslaget — i løbet af 5 år — skal overtage af folkepensionsudgifterne.

Det vil i realiteten sige en kommunal skattelettelse på 87 mill. kr. det første år og 147 mill. kr. på længere sigt. I den af de to oppositionspartier proklamerede økonomiske politik var der tale om skattelettelser på 800 mill. kr., og heraf er der allerede i partiernes forslag til folketingsbeslutning om indkomst-, formue- og ejendomsbeskatning til staten foreslået anvendt ca. 727 mill. kr. Ved det nu fremsatte forslag bliver kontoen for skattelettelser således overtrukket allerede det første år med 14 mill. kr. og på længere sigt med endnu mere.

Medens oppositionen således har været meget dygtig til at foreslå store skattelettelser og hurtigt til at skaffe overskuddet af vejen, endnu før det er kommet til stede, har man været meget mere tilbageholdende med at påvise besparelsesforanstaltninger. Det var jo en forudsætning for oppositionens forslag, at der skulle gennemføres besparelser på 400 mill. kr., men så vidt jeg ved, er man endnu kun nået til at påvise besparelser på knap 100 mill. kr.

Ser vi nærmere på det foreslåede stats-tilskuds virkning på amtskommunerne, forekommer den mig meget uheldig.

Amtskommunerne udskrev i 1959-60 166 mill. kr., men det var, efter at man havde budgetteret med statstilskud til sygehusvæsen på 100 mill. kr., til vejvæsen på 130 mill. kr. og et tilskud til nedsættelse af den amtskommunale grundskyld og ejendoms- skyld på 28 mill. kr., eller i alt et

tilskud på 258 mill. kr. Det vil sige, at statstilskuddene, der jo dækkes af de almindelige direkte og indirekte skatter og afgifter, udgjorde godt 60 pct. af de budgetterede udgifter, medens udskrivningen som ejendomsskat kun udgjorde knap 40 pct. Hvis forslaget føres ud i livet, vil statstilskuddenes andel stige til 78 pct., og udskrivningen falde til 22 pct., og denne procentvise fordeling dækker over store udsving inden for de enkelte amtskommuner. Jeg kan blot som eksempel nævne, at af Sønderborg amtskommunes indtægter på 5 mill. kr. tilvejebringes for øjeblikket 3 $\frac{3}{4}$ mill. kr. ved statstilskud. Efter forslaget vil amtskommunen få yderligere ca. 1 mill. kr. i tilskud, således at amtsrådet kun skal tilvejebringe ca. 200 000 kr. eller 4 pct. af sine indtægter ved udskrivning.

På denne måde nærmer vi os stærkt det tidspunkt, hvor vi vel kan beholde amtsrådene som administrative lokale organer, der kan stille forslag om udgifter, men hvor selve bevillingerne må passere ministerier og folketing. Jeg kan ikke lade være med at spørge, om det virkelig er en sådan centralisering, de to partier ønsker. Det vil være tiltalende, om man vil give et svar herpå, inden vi laver en 5 års plan.

Det er rigtigt, at der er udgifter, som kommunerne har meget lidt eller ingen indflydelse på. Det gælder f. eks. invalide- og folkepension og til en vis grad skolevæsenet. Der er derfor noget tiltalende i, at staten skulle overtage sådanne udgifter, men vil man lade staten gøre det, bør man til gengæld udskille andre udgiftsområder, som kommunerne må dække uden statstilskud. Jeg tror, det vil være sundt at få foretaget en opdeling mellem de store fællesopgaver, som det hele land må samles om, og de lokale fællesopgaver, som også må løses og betales lokalt.

Ud over lettelsen af den amtskommunale udskrivning gennem forøgede statstilskud tager forslaget endvidere sigte på en ændring af den amtskommunale beskatning fra ejendomsskat til indkomstskat. I betragtning af, at der allerede i forvejen gennem statstilskud som nævnt dækkes ca. 60 pct. af de amtskommunale udgifter og der ved den foreslåede yderligere omlægning til statstilskud sker endnu større overflytning fra ejendomsskat til indkomstskat,